

ד ב ג פ נ י ז " ל

נולד - 1900. נפטר ב- 15.4.87

דב גפני איבנו. גפני נולד ב-1900 (ויש אומרים 1901, אחרים 1902) כברל או ברקה וינוגינסקי, בעיירה סקידל בפולין, להורים מסודרים מבחינה כלכלית. מסורתיים, אך ליברלים מבחינה דתית ובעלי יחס חם אך אדיש לציונות.

שש שנים למד ב"חדר מחוקן" אצל אביו המורה. ואז פרצה מלחמת העולם הראשונה, 1914, בה הוא נפגש לראשונה עם האנטישמיות ולמרות גילו הצעיר הוא נאלץ לעבוד למען הגרמנים בעבודות כפיה.

1918. גרמניה החלה להרפות מהלחץ, באזור חודשה הפעילות החברתית והתרבותית. גפני עובר ללמוד בגורדונו במכינה ללימודי רבנות, אך דווקא שם הוא מתפקד ומחליט להיות מורה בישראל (כמו אבא). כדרכו הביתה, הוא קורא את "הצהרת בלפור", מתלהב, עוזב את חלומו להיות מורה ומצטרף ל"צעירי ציון" ועוסק בהצלחה בהזדקת גוער ובלמוד עברית.

כבר ב-1923 מקבל סרטיפיקט לעלות לארץ אך הסביף המקומי לא מוכן לוותר עליו. והוא ממשיך להדריך עד 1925. אז הוא עולה באוניה סינייה עם עוד 4000 חלוצים ו-200 בעלי הון (עלית גרמסקי) לארץ.

בארץ הוא מופנה לקיבוץ "עידן חרוד", משם נשלח עם הפלוגה להקמת תשחית לעיר העמק (שאח"כ קראו לה עפולה). תקופה קשה, אוגוסט, חום כבד, ברחש, שלפוחיות על הידיים, אך כמו האחרים נסחף אחר זקצר שתורה את המלאכה וניצח עליה בקלות. זקצר שהפך סמל לגפני.

עקב משבר כלכלי (עלית גרמסקי ירדה מארץ) הופסקה העבודה בעפולה ופלוגת עין חרוד שרכשה לה שם טוב מועברת ע"י סולל בוגה לחיפה שם הובטח לה לקבל את איזור גידרו לאחר שתיובשנה ביצותיו. מאז בקראת הפלוגה פלוגת גידרו.

ב-1927 נוצר צורך אדיר בעובדים לנהריים. קבוצת גידרו שהצטיינה בחפירה והנחת פסים הוזמנה למקום. חלק מחברי הקבוצה סרבו ללכת לאזור החם הזה ולקדחת ש"גשר" היתה ידועה בהם. אך זקצר וגפני משכו לעבר המשימה ולאחר נשירה גדולה הגיעו עם 40 חברים וחברות למקום ומאז מהווים יסוד איתן לקיבוצנו.

הפלוגה עובדת אצל רוטנברג. עקב שבר ביד מקבל גפני אחריות אל המוטור (הוא משאבת המים שסיפקה את תצרוכת החצר) ותוך כדי כך הוא מביט על עבודת הסנדלר, מנסה, מתנסה, מצליח ונהיה סנדלר. עם המעבר לדלהמיה גפני בשאר חצרן בגשר (למרות שאישתו והילדים בדלהמיה) ותפקידו לשלוח את האספקה, הכביסה והלחם לדלהמיה, היא אשדות יעקב. הוא מצטרף לצוות הנגריה ועובד בו שנים רבות עד שכוחותיו אוזלים והוא עובר למפעל הפלסטיק שלנו, לוג.

תוך כדי עבודתו כל השנים גפני שותף בחיילים הציבוריים, ועדות, אסיפות, דיונים, הרבה רשימות בעלון תחת השם ד.ג., פעיל בוועדת מינויים, ועדת בנין, מרכז הג"א, שמונה פעמים סדרן עבודה.

המשך - דב גפני ז"ל

סיפוריו של גפני ומבטאו האשכנזי הכבד לינו אוחנו כילדים וכחברים כל חיבנו. מגפני שמענו על המעיל שהפרו לו משמיכה צבאית. וכמזכירות הקיבוץ בת"א כולט מיששו אותו על הבד המעולה. מפיו שמענו על הפלות מלאכותיות מכוונות שעשו הנשים כדי לווסת את הילודה, על פיטות העיתון הגזרות שהחליפו ביר טואלט, על הארגזים שהיו ארוגות.

הכרתי את גפני כסבא של תלמידה שלי לילך, סבא השולח למורה רימונים בחגים, ופרחים באביב. כמו ששלחו לאבא שלי, הוא הסביר. היכרתי את גפני כחבר שאיכפת לו המביע דעותיו בצנעה ובפומבי על כל המתרחש בקיבוץ. עד 1983 אנחנו שומעים אותו תדיר באסיפות מתבטא בלהט, בהגיון, עם חזון ועומק ונסיון. ועוד רצה לכוא.

הכרתי את גפני כחבר ותיק, כוגר, הרואה את הדברים בפרספקטיבה של הזמן. אופטימיסט, רואה עתיד לנוער, לצעירים, לקיבוץ. לפני שנתיים בדיוק, במרץ 1985 שמעתי אותו בפגישה ותיקים: "אני אומר לכם שכקבוצה טוב לי כשהייתי צעיר ועוד יותר טוב לי כשהזדקנתי".

גפני התנהג כשמורה טבע של דור הותיקים והיתה לי תחושה שלו זה לא יקרה. הוא ישאר לעד.

רק לפני מספר חודשים הזמין אותי ואת ילדי ללקט את שארית רימונינו, בנתן לי הוראות איך לטפס ואיך להיזהר ובמקביל מעסיק את הילדים בסוכרינות ובקצת מוסר... והנה גם הוא הצטרף אל המתים שישארו כסמל תמיד לאשדות של אז ושל היום.

יהי זכרך ברוך דב גפני.

ינו נתן אלתר.